

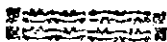
Minden-féle öszve-szött font elegyes Tudosi-
tások. — (csak rövid hangon.)

Az *Augustána* Vallást tartó Atyafiaknak és Ha-
zafiaknak *Pesten* tartandó *Synodusokra*, már
rész szerint az Egyházi, rész-szerint pedig a' Külső
és Nemzeti Rendből lévők között 100 Deputátusok;
nem különben a' *Helvétziai* Vallást tartók között
ugyan annyira Budán meg-jelentenek és öszve-gyül-
tenek, és a' múlt Tsötörtökön, u. m. tegnap tar-
tották az első Gyülést; mellyről valóságos és rész-
re hajlás nélkül való tudósításokat várunk az itt je-
len lévöktől. Adjon Isten edgyes szivet és bölts ér-
telmet mind a' 2 Gyülekezetnek, hogy ama nagy
érdemü és világos szemü *Tek. Császár* Urnak már
közölt józon vélekedései fogatosok lehessenek. —
Quod nova testa capit, id veterata sapit: az az: a'
mihez szokott *Jantsi*, abban marad *János*. Tegnap
előtt jó reggel 2 óra tályban hozák fel *Budáról*
Bétsbe fegyveres őrizet alatt, amaz élete historiájá-
ról, 's más Könyveiről is majd minden Európai
Nemzetek előtt eléggé esmértes *Báró Trenk* Urat:
miért? miért nem? ez után fogjuk meg-tudni —
molt csak annyit tudunk belőlle, hogy 1 Kapitány
és 4 fegyveres Katona hozta *Bétsbe*; mellyet mi-
dön itt meg-értettünk volna; másnap, u. m. tegnap
ez a' Tudósításom érkezik: „*Pest* 13. Sept. *Ked-*
ves Barátom! „ *Mitsoda* fát tett légyen *Bétsben*
ama híres *B. Trenk* a' tüzre, azt én nem tudhatom,
hanem azt bizonyoson irhatom néked, hogy onnan
ide *Pestre* és *Budára* nyomozó Levél érkezvén u-
tánna, hogy a' ki ei foghatja 100 arannyokat fogva
nyerni jutalmúl, Sept. 12 dikén innen *Budáról* fegy-
veres Katonák őrizete alatt indittak *Béts* felé. En-
tek az Urnak fiát a' Király rend kívül Kapitányá-
tette;

tette, magának *Penzioját* 1500 forintra emelte, véle sok kegyelmeit küldötte — ha az ilyen emberis háládatlan, nem tudom mit lehessen gondolni. — Sok felől tudósítottunk, hogy midőn aha nagy és jó szivü néhai Hazánknak Gr. *Károly* Antal Urnak holt tetemeit Hazánkon keresztül vitték, minden Helységek azt, igen nagy tisztelettel illették, és harang-szóval kérelték ki. Nevezetesen, midőn Sept. 3. dikhán a' *Jászságon* vitték volna ezen testet keresztül, *Jász-Berényből* a' Kerületbéliek egy jó félmértföldnyire eleibe ki-mentenek, és fegyver 's harang-szó között kisírték-bé nagy pompával *Jász-Berénybe*. Itt tsak addig mulatának vele, míg a' Lovakat ki 's bé fogák; megint meg-szóllalának minden harangok, és hasonló pompával kilírék *Jászapátiig*. Hasonló tisztelettel fogadák az *Apátiak*, és ki is kilírék az ő Kerületjeknek határaiból egész tisztelettel; 's mindenek így sohajtanak vala utánna: sok 100-ezereknek háznált, 's senkinek sem ártott, nyugodjék tsendesesen !!!

A' *Prágai* Koronázásnak hofszas Historiája mig következő Levelünkbe férhetne, tsak azt jegyezzük-meg, hogy midőn ő Felsőze Királyi pompával ment volna bé *Prágába*, és már a' *Prágai* Polgármester *Prága* Vára költsát, egy szép beszéd mellett által is adta volna a' Felsőznek, mingyárt a' *Prágai* és az egész *Tsch* Országi 'Sidók' Deputátusaitól fogadtaték ő Felsőze, kik a' 150-ezer forintokkal, mellyeket a' *Tsch* 'Sidók' minden Koronázáskor adni szoktanak a' Felsőznek, készen állanak vala. — A' *Tsch* Státusok minden Koronázás alkalmatosságával 100-ezer forintokat szoktanak adni meg-koronázott Királyoknak úti-költségre, és ezt most is meg-adván ő Felsőzének, a' Király el nem vette, hanem mint ügye fogyott szegény Jobbágyoknak édes Attyok, a' *Prágai* és az Ország b li szegények számára ajándékozta, és parantsolt, hogy ezen summának mennél jobban és igazábban lehető ki-osztására a' Státusok *Plánumat* tsináljanak. Ő Felsőzének a' maga Jobbágyaihoz való közönséges Kegyelmes-

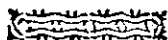
mérsége és jósága rendkívül való. A' Tsehek most bevezetesen észre vették, hogy II-dik *Leopold* az, a' kinél ők még a' Tseh Országi Királyok Historiájában kegyelmesebb Atyát nem olvastak, és ezt a' több Státusok-is minnyájon észre fogják venni idővel. — A' Ts. Királyi Udvarnál lévő Lengyel Követ azt adta tudtára a' *Varsoi* Udvarnak, hogy a' Pruszsus Király és a' Romai Tsászár között egy mást oltalmazó és egymást soha meg nem bántó kötés tétetett legyen, és arról mind-ketten meg-egyedgyeztenek, hogy edgyik-is a' két Udvar között a' Lengyel Infántinnal a' maga Udvarát öfzve nem házasítja. — A' Muszka békelességnek előljáró punctumai előbb meg erőstítetnek vala allirással, mint sem e' felől a' Török Nagy Vezér, vagy H. *Repin* valamit tudtanak volna, vagy pedig a' Közbenjáró Hatalmoságoknak valami e' felől fülekbe juthatott volna; melynek ezt a' rendkívül való történetet adják okául: „Éppen ebben az időben a' Muszka hajós Sereg meg-támodván a' *Pakete* tengeren a' Porta hajós Sergét, ezt úgy meg-verte, hogy 43 Török hajók minden készületeikkel és embereikkel edgyütt el-égtek és el-süjedtek — és csak 7 Török hajók szabadulhattanak ki a' Muszkák kezéből; és ezt a' hirtelen kötött békelességet ez okozta; mert különben a' Porta még-is felső hangon beszélteni meg nem szünt volna. — — *Szutsó Mihály* tétetett a' Portától Oláh Országi Fejedelemnek, kit egy 2 lófarkú *Kaputsi Basa* és más a'probb dirib darab *Basák* kísirnek *Bukoreflig*, és Sept. 4-dikén érkezett *Bukoreflibe*. — Nagy Oláh Orzágnak által adására Királyi Biztosúl rendeltetett Gen. B. *Horváth*. — Kiss Oláh Orzágnak, vagy-is inkább a' *Krájovai* vidék által-adására Gen. B. *Bruklak*; Moldovának által-adására pedig Generál *Mészáros* Ur; és ugyan ezen Urak léfznek a' Ts. Királyi széleknek-is ki-tsináló Királyi Biztosai. — B. *Herbert* még máig-is *Szisztovban* vagyon, noha más Ministerek innen mind el-mentenek. A' békelességnek még némelly a'probb punctumait dolgozza, és várokozik, hogy Konflua-

tzinápolyban is az el-kezdődött Pestis szünyék. — Azt olvassuk az *Erlangi* 's más Német Levelekből, hogy a' halhatatlan II. *Josef* Adozó *Sisztémója*, bizonyosan, a' népnek némely hasznára és könnyebbségére szolgáló változásokkal, bé-vitetik Tseh Országba. A' Tseh Státusok F. II. *Leopold* édes Attyoknak ezen szándékára nem tsak örömmel rá-állottanak, sőt azt-is ígérték, hogy még más könnyebbséget-is engednek a' Haza Méheinek, a' Köz-népnek; mellyre nézve sokan úgy ítélnek, hogy az Udvari Szolgálaton kívül lévő Tseh Gavallérok ennekutánna az Országban a' magok jóságjaikban fognak élni, hogy a' Státusnak annyira meg-ízorult vérét, a' pénzt megint *Circulátioba* hozhassák. — Azt erősítik sokan, hogy a' *Pillniti* Gyűlésben a' fegyveres népnek mind a' 2 részről való meg kísébbítésen kívül — a' *Frantziákon* való edgyezésen kívül — 's. t., — a' *Romai Korona* bizonyosan *Ferrentz* fő *Hertzeg* számára határoztatott, és a' *Pruszszus Szléviának* örökös és tsendes birásában meg erősítettett volna. Igen nagy barátságot és egy más-hoz mutatott szivelséget tapasztaltanak ezen 2 Felségben az itt jelen lévők: Kedves *Izomszéd!* Kedves *Bruder!* tsak így mondattnak egymáshoz szólottaknak lenni. — Azt erősítik, hogy már is rendelkezés volna, hogy a' Ts. Királyi Német *Sergeknél* minden *Kompánia* 40 emberrel kísébbítették, és tsak azokat a' *Katonákat* *ajjitolják*, kik meg tudják mutatni, hogy otthon meg élhetnek másoknak és a' *Hazának* terhére való létek nélkül. — A' Felségnek el-menetele előtt minden *Fabrikák* olly kegyelmes *Privilégiumat* nyertének, hogy ennekutánna még tsak a' *napzámos* is, ki valamely *Fabrikába* dolgozik, *Katonának* ne vitettethessék, annál-is inkább a' *Legények*.

A' *Keresztények Társaságához*, és az emberiséghez mindeneknél leg illendőbb áldott békesség!! Azt hirtelik, hogy ez után tsak egy erőszakos *Katonáj* sem léfzen a' mi *Felséges Atyánknak*, mihelyt ezen áldott békesség minden felől tökéletessé léfzen.

A' jövő Tavaszra várjuk a' *Porta* Követjét *Bétsbe*, ki F. Urunknak Ts. Királyi Koronáihoz és páltzáihoz szerentsét fog, Udvara nevében kívánni. — A' Külsőkkel békességünk léfzen; a' belsőkre nézve pedig az igazságot ki szolgáltató székek fognak a' Státusoktól és a' Fejedelemtől jó lábra állittatni. — Már a' *Bétsi* ujj *Politzia* a' jövő hónapnak kezdetével hivataljához kezd — még 50 Katonákat váltogatnak a' mostani *Politzáj* Katonákhoz a' *Regementekből* — és a' városi bátorság és igazság, vala mint *Leopold* alatt *Florentziában*, ugy fog *Bétsben* virágzani. — A' Tudományoknak is gyámolt fog vetni ő Felsőge. Azt beszélik, hogy ennekutánna semmi más Nyomtatványoknak *Stempela* nem léfzen, tsak azoknak, mellyek valaki által ujra nyomtattatnak. Igy a' tudatlanoknak Tudománnyal való Kereskedéseknek vége. Jó éttzakát mások ujjságit ujra nyomtató és óltsoiban áruló *Typografusok*!! — Az ujj Tudósítások szerint, mellyek *Romából* érkeztenek (Erl. 70 l. 625.) azt olvassuk, hogy a' Pápa minden Keresztény Birodalomokban lévő; ugy nevezett *Érdymaurer* Társaságokat *excommunicált*, és az erről szóló *Bullát* minden *Katholikus* Udvarakhoz, az *Executio* végett elküldötte. Ezen *Bullában* minden zenebonák, minden függetlenségek, minden Papok és vallás megvetése ezen Társaságoknak tulajdonittatnak; és az *Excommunicatio* büntetése alatt tartozik ki ki ezeket feladni. Azt írják és beszélik, hogy ezen *Bulla* a' mi F. Királyunknak is, elmenetele előtt kezében adattatott volna, mellyet ő Felsőge ezen szókkal adott volna visszra: *En az én Státusaimban ennek semmi hasznát nem vehetem.* — Hogy a' szív ne érezzen, a' világos elme ne láfzan — bajos ezt véghez vinni. A' Flaza és tsendefség háborítók, a' Törvényes Fejedelem ellen rugodozók pedig, méltók a' büntetésre.

Külső Országot illető dolgok.

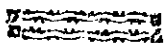
Frantzia Ország. — *A' Frantzia Constitutionak IV. dik Titulusa. Az Országnek közönséges Erőjéről.*

1.) *A' Közönséges Erő a' Státusnak külső ellenségek ellen való óltalmaztatására, a' rendnek fenntartására, és a' Törvényeknek bé-töltetésére vagyron szereztetve.* — 2.) Ezen erő, szározon való és tengeri Sergekből, tulajdonképpen a' belső tsendesség-re rendeltetett katonaságból, és végre a' valóságos Polgároknak segittség képpen a' Nemzeti Or-állóknak számába bé-iratott fegyver-hordozható fijaiból fog állani. — 3.) *A' Nemzeti Or-állók nem okoznak a' Státusban valamelly tulajdonképpen való új rendelést; mert ezek tsak magok a' Polgárok fognak lenni, kik a' közönséges erőnek szolgálattára fel-kelni fognak.* — 4.) *A' Polgárok pedig Nemzeti Or-állói Sereggé soha öszve nem gyülekezhetnek, hanem ha törvényesen meg-hivattatnak és hatalmat vésznek az öszve sereglésre.* — 5.) Ezen tulajdonságokban pedig a' Törvény által organizáltatnak tulajdon-képpen. Az egész Országban tsak egy nemű fenyték alá vagynak vétetve, és az egész Országban tsak egy forma ruhát fognak viselni. Rangjokra és a' Subordinátzióra nézve, tsak a' szolgálattételnek külömb-külobb féle neme téfzen köztök külömbsege, mely külömbség is tsak a' szolgálatnak ideje alatt tart. — 6.) *A' Tisztek meghatározott időre valófztatnak, az után pedig ugy valófztathatnak más alkalmatossággal ismét Tisztekké, ha közemberiségeknek ideje alatt szolgálattot tettek. Edgyik Tiszt sem vezérelhet pedig nagyobb Serget, hanem tsak egy Distriktus-béli Gárda Serget.* — 7.) *A' Közönséges Erőnek minden Ofztálya, mellyek a' Státusnak külső ellenségek ellen való bátorságra állittattanak-fel, tsak a' Királynak parantsolattyai szerint tehetnek szolgálattot.* — 8.) *Melly Löneds Sergeknak semmi némű Ofztálya, az Országnek belső részében, törvényes ki-kérettetés nélkül*

nem használtathatnak. — 9.) Ezen *Közönséges Erőnek* semmi nemű tagja valamely valóságos Polgárnak házára réá nem mehet, hanem ha valamely Polgári vagy Birói parantsolatnak bé-töltésére, vagy a' Törvények által meg-határozott történetekben. — 10.) A' *Közönséges Erőnek* ki-kérhetése a' Polgári Tiszteken fog állani, és a' Törvény-hozó Test által meg-határozott régulák szerint mégyen véghez. — 11.) Ha egész Depártmánban tanálna támodás esni, ekkor a' Király, a' Ministereknek szám adása alatt tartozik, a' rendnek visszfa állittatására meg-kivántató Törvényeknek bé-töltésére szükséges parantsolatokat ki-adni, de ezen fel-tétel alatt, hogy a' Törvény-hozó N. Gyűlést a' dologról azonnal tudossítsa, ha ez egyben gyűlve vagyon, ha pedig nintsen, haladék nélkült tartozik öszve-hivatni.

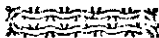
V-dik Titulus. A' Közönséges Adókról.

1.) A' *Közönséges Adók* minden esztendőkre, a' Törvény-hozó Test által határozatnak-meg, és a' következő Ülésnek utolsó napjánál tovább nem tarthatnak, hanem ha nyilván való módon meg-újittattak. — 2.) A' Nemzeti adófságnak meg-fizetésére, és a' Civillistának ki-elégítésére szükséges pénzt semmi ki-fogás alatt meg-tagadni és meg-állítani nem lehet. — 3.) A' Departmánoknak főbb és all Adminisztrátori, sem valami Adót nem rendelhetnek, vagy Repartitziót, (az Adónak ki-osztását), nem tehetnek, melly a' Törvény-hozó Test által meg-határozott időt és summát meg-haladhatná, sem valami bizonyos helyhez szabott költsön summa iránt, melly ezen Departmánnak terhére lenne, nem tanátskozhatnak, és ezt meg nem engedhetik, ha a' Törvény-hozó Testtől erre tellyes hatalmot nem vettének. — 4.) Az Adónak bé-vételét és bé-szolgáltatását az Exekutiva Hatalom igazgattya, és ő téfzi-meg az ahoz meg-kivántató parantsolatokat.

A VI-dik és utolsó Titulus, a' Frantzia Nemzetnek más Nemzetekkel való együtt állását foglalja magában e' következőkben. — A' Frantzia Nemzet le-mond minden olyan hadi próbákról, mellyeknek Ország-nyerés lehetne czéllya, és a' maga táborát soha valamelly népnek szabadsága ellen használni nem fogja. — A' Constitutio nem szenved semmi olyan Törvént, melly just adna a' Fő Uralkodónak, az örökös nélkült ki-hólt Familiák' jöszágainak el-foglalására. (*Droit d' aubaine*) Az idegenek, akár legyenek lakosok Frantzia Országban, akár ne, Frantzia vagy pedig idegen, de Frantzia Országban bíró meg hólt Rokonaiknak örökségeiket el-foglalhattyák, kötések tehetnek az Országban lévő jözágaikról, örökségeket szerezhethnek, és mint más Frantzia Polgárok, minden törvényesen szabad módokon bánhatnak jözágaikkal. — A' Frantzia Országban lévő idegenek, éppen azon Criminális és polgári Törvényeknek vagyunk alája vettelve, mellyeknek a' több Frantzia Polgárok; az ő Személyek, vagyoniok, szorgalmatosságok és Isteni tiszteleiknek módja is éppen hasonló módon óltalmaztatik a' Törvények által. — A' Frantziáknak *Afrikai, Afrikai és Amériikai* Kolonia-béli birtokjaik nintsen ezen Constitutio alá bé foglaltatva. — Semmi némü Hatalomnak, melly ezen Constitutio által tetett-bé, nintsen az a' jussa, hogy ezen Constitutiót egészfén, vagy részeiben meg-változtathassa. A' Nemzeti-gyűlés ajánlya és bizza ezt a' Törvényhozó Test', a' Király, és a' Birák hivsége alá, az Házi gazdák, Gazdaszifzonyok és Anyák vigyázó szorgalmatosságokra, és az ifjú Polgárok szerzetére, és minden Frantziáknak bátor szívűségére. — A' mi illeti azokat a' Nemzeti gyűlés által hozatott Törvényeket, mellyek ezen Constitutióban meg nintsenek, és azokat a' Constitutio előtt már fennvalókat, mellyeket a' N. Gyűlés még el nem törölt, ezeknek bé kell tölteniek mind addig, mig a' N. Gyűlés azokat meg nem másolya, vagy meg nem változtattya. — — (*Nevék' a' Constitutiót rendbe szedett és meg-visgált, Commissio tagjainak.*)

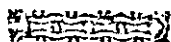

Bárdud, Lámeth 's. a' t. — Ezen utolsó három Titulusai a' Constituzionak minden változás nélkül meg hagyattanak azon kívül, hogy az utolsóhoz ezen szöveg hozzá adattanak: -- „ Az idegenek a' Criminális és Polgári Törvények alóli kivételnek. „

Minekutánna ezen Constitutio ilyen formálag meg vizgáltatott és helyben hagyattatott volna, Sept. 13. napján e' következő tikkellyekből álló Dekretomot hozta iránta a' Nemzeti gyűlés. — „ I.) Hogy egy Deputátzio rendeltetésék, mely ezen Constitutionak Aktáit a' Királynak elejébe terjeszse. — II.) Hogy a' Király olly parantsolatoknak kiadására kérettesék, mellyek maga őrizetének felállítására, és személye méltóságának fenn-tartására szükségesek. — III.) Hogy a' Király, ha a' Frantzia népnek öröme a' Constitutionak Aktáit eltanálya fogadni, azon napnak és azon tzerimoniának meg határozására is kérettesék, a' melly napon, és a' melly tzerimonia szerint a' Király a' N. Gyűlésnek jelenlétében, magát, a' Constitutio szerint való Királyi méltóságnak el-fogadására, és az ezzel járó köteleltségeknak bé-töltésére ajánlani szándékoznék. „ — Ezen három tikkellyekből álló Dekretomhoz még ezen téldalék is hozzá ragasztott, hogy a' N. Gyű és. minek-előtte a' Király elejébe terjesztené a' Constitutiot, tenné egész tzerimonia szerint közönségesé azt, hogy ebben leg-kisebbet is meg változtatni, vagy ehez valamit hozzá adni ne lehessen.

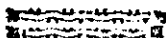
Az ujj Nemzeti gyűlésnek tagjai már kezdenek *Párisba* látsan látsan meg érkezni, kik minekutánna tellyes számmal meg érkezenek, a' második Törvény hozó Testet foglalják Frantzia Országban formálni. — Mílön a' Nemzeti gyűlés közelebbről azt akarná Artikulusba tenni, hogy a' Frantzia Királyi Familiának tagjai a' valóságos Polgároknak száma közzül kivételsenek, és ezeknek julsáikkal ne élhessenek, ennek alkalmatofságával egy öklelő Syllogismust terjesztet az *Orléáni* Hertzeg Oratóri beszéd

széd formájában a' N. Gyűlés elejébe, melynek né- mely fontosabb ki-fejezései meg- érdemlik az olva- sást. — Uraim! — *igy szoll ezen Hertzeg* — egy szóm vagyon azon Artikulusra nézve, melyet a' tanátskozás végett fel vettetek. Előbb csak azt em- litem, hogy ezen Artikulust ez előtt egy néhány napokkal önnön ti magatok már vissza vetettétek, De továbbá, meg nem foszthattjátok a' Királyi Fa- miliának tagjait a' Polgári tulajdonságoktól, akár hasznára légyenek ezek a' Király Rokoninak, akár károokra. Az első esetre nézve meg foszthattjátok meg őket a' Polgárságtól; mert már egy Artikulus- ban meg-határoztátok, hogy semmi némű Individu- umnak az Országban másokat ki-rekesztő jussa ne légyen. Ha kárára volna a' Királyi Rokonoknak a' Polgárság, úgy se törölhetnétek ki őket a' Polgá- roknak laistromából; mert mind azokat, kik Fran- zia Országban Frantzia atyáktól születettek, Fran- zia Polgároknak lenni ki-hirdettétek. Már pedig a' Frantzia Királynak Rokoni, Frantzia atyáktól születettek. Továbbá azt akartátok, hogy valami kevés fel tételek alatt minden ember Frantzia Pol- gárrá lehessen. De hát a' Frantzia Király Rokonit nem tartjátok embereknek? Artikulusba tettétek azt is, hogy valaki a' maga Polgári tulajdonságát, csak arról lett önként való le-mondása által, vagy pedig valami bűnös tselekedetért való meg-itélteté- se miatt veszesse el. Ebből a' tekintetből sem veszi- hetem tehát el Polgári tulajdonságomat, hanem ha önként mondtam le rólla, vagy pedig ha Királyi Familiából származni nállatok annyit tészen, mint bűnt (Criment) tselekedni. Vagy talám' azt állit- yátok, hogy lehet valaki Polgár, a' nélkül hogy foglalatoságaira nézve is (active) az légyen: de minekelötte valaki ezen tsuda forma ki-fogással él- hetne, annak előre meg-kellene magyarázni, mi mó- don nevezethetnék az Polgárnak, a' kinek semmi némű esetben Polgári jussával élni szabad nem vol- na s. a' t. Végre ha csak ugyan meg-állana a' Nemzeti-gyűlés ezen szellyába, ő (az Orléáni Her- tzeg)

tzeg) kézzebb fogna lenni a' Koronához való jusza nél-
 kült, mint Polgári jus nélkült el-lenni. „ — Ezen
 dolog hozzász. vetélkedésre szolgáltatott alkalma-
 tofságot. Vóltanak olyanokk, kik ugy feleltek e-
 zen beszédre, hogy *Orléáni Uramnak* nem lehetne
 sem magának, sem maradékainak nevében, a' Ko-
 ronához való jusjáról le-mondani. Sokan nem jó
 neven vették az *Orléáni* Hertzegei nevezett helyett,
 az *Orléán Urami* nevezetet: de ha a' Polgári ne-
 vezet tettik, tsak tessék az *Urami* nevezet-is. Vég-
 re ezen Artikulus-is azon meg-szorításokkal, mel-
 lyekről a' fellyebb való Kurir emlékezett vólt, bé-
 tétetet: az az, hogy a' Királynak Rokoni a' va-
 lóságos Polgároknak juszaival élhessenek, és tsak
 azokra a' hivatalokra ne tétethessenek, mellyeknek
 valófztása a' néptől fog függeni, és ne neveztesse-
 nek *Orléáni, Condei, Artésiai 's* a' többi Hertzegek-
 nek, hanem Frantzia Printzeknek, hozzá tétetvén
 a' Printzi nevezethez *Henrikk, Lajos, 's* a' többi,
 tsak Keresztség béli nevezetek.

Portugallia. — Ugy mutattyák a' Portugalliai
 előre tétetett készületek, hogy itt sem egészfzen vagy-
 nak a' Státusok a' Frantzia tűz ellen bátorságban.
 Itt-is füstölgeni láttatik az a' tapló, mellynek lán-
 gal égő tüze Frantzia Országot, a' esztendők alatt,
 tsak nem mint a' leg-keményebb tűz az aranyot
 meg-tisztálta. Melly lobbanó tűznek még szikrájá-
 ban lehető meg-állítására éppen azon Edictumot té-
 tette az Udvar az idegenek iránt közönségelsé, mel-
 lyet a' Spanyol Udvar valamint előbbzőr közönsé-
 gelsé tétetett vólt, ugy kevés idő múlva viszsa von-
 ni leg-egészségesebbnek tartotta. Ezen Edictum sze-
 rint minden Portugalliában lakó vagy mulató ide-
 genek, hívségeket a' Királyhoz és az Ország Tör-
 vényeihez esküvésekkel ajánlani, és született hazá-
 jokhoz való minden függéseikről le-mondani kénte-
 lenítettnek. — Az idő fogja meg-mutatni mi né-
 mü következése leszzen ezen kemény Királyi Edic-
 tumnak itt is.

Spanyol Ország. — Az *Algiri Dáj* valójában véghez vitte a' *Spanyolokhoz* viseltető jó indulat-tyából, hogy a' *Maskara-béli Maurusok Dájja* a' *Spanyoloknak* *Ordn* nevü városokat, mellyet már egy néhány hónapoktól fogva ilzonyú vér-ontások között bé-venni próbált, az oltrom aloll fel-szabadította. — Valamilyen örvendetes hír volt pedig ez a' *Spanyol Király* fülében, éppen olly szomorú postája érkezett ugyan akkor a' *Marokkoi Madritban* mulató *Követnek*, melly szerint ennek azonnal oda kellett *Madritot* hagyni, és a' *Marokkoi Tsászárnak* nevében, a' *Spanyol Udvarral* eddig volt minden szövetkezéseket félbe szakasztván, ezen *Udvar* ellen formalis hadat kellett ki hirdetni. — A' *Marokkoi Tsászár* azt kívánja a' *Spanyol Királytól*, hogy ha békelséget akar, *Granata* városát engedje által: ezen kívül engedjen néki még egy más ki kötő helyet is a' *Föld közép tengere* partján, és fizessen néki a' békesség fejébe 5 *Millio Píálte*-reket.

A' Pruszszia és Austria közt való egyezésnek nevezetesebb punktumai.

A' *Politikusok*' meg nem szenteltetett és a' dolgoknak ki nyomozása után csak meszszéről vakoskodó szemeiknek látása szerint, e' következők tartatnak ezen *Kötés*' punktumainak lenni. —

1.) A' *Lengyeleknek* ujj *Constitutiojok* gárántéroztatik ezen fel-tétel alatt, ha ők *Thorn* és *Dántzha* városait a' *Pruszszusnak* önként által engedik. —

2.) *Leopold* és *Fridrikh Vilhelm*, magokat a' *Német Orzági Constitutionak* óltalmazására, és a' támadható *Revolutzioknak* meg gátlására költsönösön kötelezik. —

3.) Azon történetben, ha *Frantzia Ország* maga ellen a' háborunak tüztét fel fogná gerjeszteni, *Pruszszia* 24 ezer embert fog ki-állítani ellene. —

4.) *Pruszszia* nem áll ellene annak, hogy *Austriai Belgium* *Baváriával* fel-tseréltelsék: így szintén *Austria* sem fogja ellenzeni *felső és alsó Lausnitznak* a' *Báyráthi* és *Anspacht* *Fejedelemsége*ekkel való fel-tseré-

tserélést. (Ezen tseréknek véghez vihetésére tzelozó szorgalmatos munkát, a' Monakhiumi Levelek is igaznak lenni erősítik.) — 5.) Austria 200 ezerre, Pruszszia pedig 150 ezerre fogja a' maga fegyveres népjeinek számát le vinni. — Még valami Papi Fejedelemségeknek világiakká való tételeikről is mondják némellyek, hogy lett volna ezen Kötésben gondoskodás: de erről és még több pontumokról nem tudhatunk most semmit.

Páris. — Itt a' múlt *Lajos* napja az eddig szokásban volt szokásnak hangzása nélkül igen nagy tsendességben, és csak a' templomokban innepeltetett meg. Ezen napon a' Királyi lak helynek minden ajtai be-záratva tartattanak, és a' vigyázaton lévő fegyvereseknek száma megvala két-tüztetve. A' Királyné kéntelenített az ezen innep napon szokásban lévő tsókot a' Nemzeti ör-állóknak jelenlétekben adni a' Királynak, kik csak egy szem-pillantásig is magokra edgyütt nem hagyatának.

A' Mahumod Birodalmából. — Innen azt írják, hogy az Arabsoknak egy 50 ezerből álló puztító Serge a' Törökök' *Szentekszentére Mekkhára* ráá ütvén, ennek minden gazdagságait el puztította és ennek leg főbb Fejedelmét le-tévén, a' maga nemzetéből tett mást helyébe. Minden Caravának és Pilgrim Sergek bizonyos távolságyira meg-állapodódván, ezen sz. hely felé még csak közelíteni sem mérnek — fő a' feje a' *Divánnak*.

A' Pétersburgban lévő Nemes Kadélok Akadémiája' kertjében, olly zab-fő nőtt ezen eszfendöben egy magról, melly 170 kalászkodat hajtott, 's azokból száz húszat meg-is érlelt, a' mellyekben lévő magok' számát mintegy 6000 te lehet tenni. Ezen bámulásra méltó plántát, a' szabad Oekonomiai Társaság' természeti ritkaságai közzé adta a' Ns Kadélok' Elöljárója *Gr. Anhalt*, ki egyszersmüd Elölülöje mostan az említett Társaságyak is.

Azt írja a' *Monakhiumi Újság*, hogy a' Szent *Bertalan*' Templomában Romában, a' B. Szűznek

egy új Képe tétetett-ki közönséges tisztelet tárgyául nem régiben illy nevezettel: *Jóság' Anyja*. Olly fok tisztelői voltak ezen Képnek, hogy telides lett volt a' Templom egész nap-estig; sőt minekutánna bé-zárattak a' Templom ajtajai, még akkor sem volt szünetete a' könyörgésnek. De hezzeg lettek is száma nélkül való tsudák, a' mellyek nagy kintset hajtottak-bé a' Szentegyháznak.

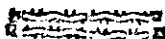
Erdélyben a' Sárkányi erdőn bizonyos Tolvajak. — A' mint egy *Kolosvárról* érkezett Levelekből értjük meg tartóztattak külömbkülömbféle útasokat, azok között két Katona Tisztet, 's egy Postát is; hanem minden Embert szabadon bocsátottak, csak hogy üresselben, és könnyebb szerrel, mint érkezett volt. Őszve találkoztak azok, *Hermann* és *Milius* nevezetű két Tanátsbéli Urakkal is, kik éppen az Ország Gyűléséről mentek volt haza. Az igaz, hogy a' velek 's rajtok lévő holmijeket mind el vették; de életüket csak ugyan meg hagyták, 's még egyéb veszteségek eránt is kívánták tsendesíteni, így okoskodván előttök: „*Mi tudjuk, kik legyenek az Urak; de itt mi vagyunk ám most az Urak.*” Bátorságokat nyilván ki mutatták az által, hogy egy közzülök mindjárt fel vonta ott hevennyiben a' *Milius* Ur' nadrágját, 's még a' szegény *Milius* Ur'ral gomboltatta bé, mivelhogy német nadrág volt, 's nem igen értett hozzá. — Azt is meg mutattatták magoknak, hogy' kell az órával bánni.

Tsernovitzból ezt írják: — „Egy Konstantinápolyból Juliusnak 29-dikén költ Levél érkezett ide, egy itten lévő Kereskedőnek, melly által az adalik ennek tudtára, hogy innen lehetetlen ez úttal csak leg-kisfebb Portékát-is küldeni; mert a' ki még itt egészséges, az az ablakán sem mér ki nézni; olly szörnyű Pestis vagyon Konstantinápolyban. Ezen Levelet a' Kerületbéli Hivatal a' Guberniumnak *Lembergbe* azonnal fel-küldötte, hogy ezen a' részben minden féle vigyázások meg-tétetnének. — Ezen Pestis annyira el-hatalmozott a' Muszkáknál.

is már, hogy naponként nagy számmal költöznek-
 ki a' Világból. — „Az itten lévő *Lévcner* Rege-
 mentje mégyen *Rahatinba* Gallitziába, a' *Gárnizon*
Mántovába. Az *Erdödy* és *Barkó* Húszárok minden
 órán mennek keresztül régi szállásokra. — Moldo-
 vában ki-hirdettetett, hogy a' kik magokat a' Tsá-
 szári Óltalam alá kívánnyák vonni, bátran által-
 költözhetnek. — „Hertzeg *Potemkin* már meg-ér-
 kezett *Jászba*, és olly rendelést tett egész *Moldová-*
ban, hogy minden *Sergek* itt telelhessenek. *Batosán-*
ba bé-is szállottanak immár 20 ezer ujjanon érke-
 zett Rékluták. — Boldog időben esett a' mi Tö-
 rökkel való békeféségünk!! — — A' *Vétsey* Hú-
 szár *Serge* *Horváth* Országból Gallitziába mégyen.

A' *F. Udvari* készültek 19 dikben visszfa indul-
 nak Prágából; *F. Urunk* 24-dikben indul-ki onnan.
 — A' *Bresanville* *Sergében* volt Kapitány *Scholterer*,
 ki a' Török fogságból visszfa-jött, Májor lett, és
 800 frt *Pensioval* nyugodalmat nyert. — A' *Zisch-*
vitz *Sergénél* *Oberflájd.* *Marghieri* *Oberflerséggel*
 nyugszik. Májor *G. Pálffy* *Oberflájdinánt* lett, és
 az *Erdödi* *Sereg* volt 2 Májora *Hakelmüller* ezen va-
 sas *Seregnél* első Májor lett.

Tudományi Dolgok. *Kolosvárról*, következő
 tizmű új könyvek érkeztek közelébb hozzánk: —
Erdélyi Magyar Nyelv' mivelő Társaság. 8-ad rét. 39
 oldal. — Ezen *Munkátskában*, újabb elmékedését
 közli ama' fáradszhatatlan igyekezetű tudós *Hazafi T.*
Aranka György Ur, a' *Magyar Nyelvmivelő Társa-*
ságról. — Ezen nagy reménységű *Társaság*, két
Szakasz *Munkát* szándékozik próbául ki adni az első
 esztendőben. Egyik *Szakaszt* ugyan a' jövő 1792-
 dikki új esztendőre; másikat pedig az említett 1792-dik
 eszt. *Augullusára*. Mindenik *Szakasz* mintegy tiz tiz
 árkusokból fog állani. Két R. forinttal lehet reásók
 előre fizetni. — 10 árkusból álló könyv 2 farinton
 igen drága, és csak nem hallatlan drága, itt ugyan
 ki ki

ki ki a' közönséges jora, és nem tsupán tsak azok
10 árkushól álló könyvetskére adja a' 2 farintot, de
alkalmasint esmervén a' könyv-vásárloknak sokasá-
gát, igen kevéssen léznek ollyonak tartok tőlle, kik
ezért 2 forintal előre szíffenek, 's ha a' Könyv vilá-
góságra jő, 3 nap alatt egy *Pozonyi* vagy *Pesti*
Typografus újra nyomtatván 14 Krajzárokon; mert
ezis elég ara, több nyomtatványokat fog el-adni be-
lölle. A' drága Tudománnyal nálunk még most nem
lokra megyünk — így itél *Szatsway*.

*Imago Inclytæ in Transylvania Nationis Sicu-
licæ Historico Politicæ; Ex probatissimis Historiis;
& cumprimis Legibus Patriis, atque Comitiorum De-
cretis, sive Articulis Diætalibus, adumbrata. Au-
ctore Josepho Benkő; Societatis Scientiarum Batavo-
Harlemensis Membro. Cibinii & Claudiopoli, typis
Martini Hochmeister Dicass. Typogr. & Bibliop.
privil. anno 1791. kis 8 ad rétben, 88 oldal.*

*Relationes ad suam Majestatem, aliæque Cor-
respondentiæ Incl. Statuum & Ordinum Trium Natio-
num Principatus Transilvaniæ, Partiumque eidem
reapplicatarum. E' Comitiiis Anno 1790 & 1791.
Claudiopoli celebratis exaratae. Claudiopoli ex Ty-
pographia Episcopali. Nagy negyed rétben, 126
oldal.*

Pesten, ezek jöttek nem régiben világ eleibe:

*De Gente Croviaca Hungariæ Regum Stirpis Ar-
padianæ Haereditario Successionis Juri non adverfa.
Differuit Martinus Schwartzner. Pesti, typis Matth.
Trattner 1791. 8 ré. 64 ól.*

*Szent-Jóbi Szabó László' Költeményes Munkái.
Pesten nyomtatott Trattner betűivel 1791. 8 ré.
121. oldal. — Ezen Munkátskánál még szebb és
természetibb Magyar verseket az idén nem olvastunk.
Kövidék benne a dolgok; de egy betűsintbenne agy-
velő nélkül.*

Költ Bétsben Septembertek 16 dikán 1791.